

ОЦІНКА ПОЛІТИКО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИТУАЦІЇ НАВКОЛО РУМУНСЬКОЇ МЕНШИНИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ: РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Анотація

У аналітичній записці розглядаються наслідки інформаційного резонансу навколо розслідування СБУ діяльності румунського культурного центру в Чернівцях. З метою попередження суспільної напруженості та протидії поширенню Росією антиукраїнської пропаганди пропонується:

СБУ – поінформувати громадськість Буковини щодо причин обшуків та результатів експертизи вилучених матеріалів і направити профільному комітету ВРУ з прав людини інформацію щодо дотримання чинного законодавства та міжнародних зобов'язань України в питаннях прав національних меншин, в тому числі у рамках двосторонніх угод з Румунією;

МЗС України у співпраці з профільними комітетами Верховної Ради та делегаціями парламентарів у Європейському парламенті, ПА ОБСЄ, ПА НАТО, ПА Ради Європи:

- здійснювати моніторинг спроб румунських політиків чи російської сторони виносити питання утисків румунської меншості в Україні на обговорення в цих організаціях;

- підготувати матеріали з роз'ясненням політики України стосовно румунської меншини для зустрічей із представниками Румунії.

Мінкультури спільно з МДА – ГО національних меншин завчасно інформувати правоохоронні органи України та МДА про заплановані урочисті заходи, а також обґрунтовані підозри щодо незаконного втручання у їхню діяльність, що має на меті загострення міжетнічної напруженості.

Детальніше про ситуацію та рекомендації – у тексті записки.

ОЦІНКА ПОЛІТИКО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИТУАЦІЇ НАВКОЛО РУМУНСЬКОЇ МЕНШИНИ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ: РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

11 червня 2018 р. співробітники Служби безпеки України проводили слідчі дії в одній із громадських організацій (ГО) у Чернівцях¹. Згідно з повідомленням СБУ, обшуки були зумовлені діями представників цієї ГО: під час публічного заходу в обласному центрі вони демонстрували картографічні зображення території Чернівецької області у складі так званої «Великої Румунії». За даними СБУ, *«учасники ГО поширювали літературу, в якій можуть міститися заклики до відновлення так званої «історичної справедливості» через анулювання існуючих міжнародно-правових і міждержавних документів та «повернення» територій Північної Буковини, Північної Бессарабії та Південної Бессарабії до складу румунської держави»*². Варто зазначити, що у повідомленні СБУ назву громадської організації не було названо.

Ця подія викликала інформаційну реакцію з боку румунської сторони (медіа, урядові структури, політики). Варто зазначити, що повідомлення румунських урядових структур та пов'язаних із ними ЗМІ були здебільшого виваженими. Проте реакція деяких політичних діячів, що не приховують своїх проросійських поглядів, містила ознаки спроб маніпулювання суспільною думкою громадян Румунії та румуномовних громадян України.

У зв'язку з цим виникає потреба здійснити аналіз політично-інформаційної активності навколо інциденту та запропонувати рекомендації щодо дій, спрямованих на зниження ризику суспільної напруженості в регіоні та у стосунках з Румунією.

¹ СБУ проводить слідчі дії в одній із громадських організацій у Чернівцях [Електронний ресурс].- Режим доступу:<https://ssu.gov.ua/ua/news/1/category/2/view/4907#.jbsSZhd6.dpbs>

² Там само

1. Інформаційна реакція румунських НУО в Україні та румунського уряду.

Найбільш оперативно на повідомлення СБУ відреагував український сайт «Медіа-центр «Букпресс», який подає³ інформацію виключно румунською мовою⁴. Хоча у своєму повідомленні редакція здебільшого повторювала тези базового повідомлення СБУ, однак були внесені окремі уточнення та додатково розставлені акценти. Зокрема, в повідомленні СБУ не вказувалось, де саме проходили обшуки, в новині від «Букпресс» це було чітко зазначено - Румунський культурний центр «Єудоксію Гурмузакі» (*Eudoxiu Hurmuzachi*)⁵ (далі – РКЦ).

У статті було надано слово голові ГО Василю Терицяну (*Vasile Târâteanu*), який за своєю ініціативою повідомив, що було вилучено не лише карти Румунії у кордонах 1918 року, але й журнал «Голос Буковини» (*Glasul Bucovinei*), газету «Румунський народ» (*Neamul Românesc*) та деякі книги з історії. Окрім того, у своєму коментарі В.Терицяну виголосив тези, які пізніше так само були озвучені деякими політиками в Румунії: «такі дії це крок від ЄС», «керівництво України не бажає вступати в ЄС, а хоче лише європейських грошей», «у популяризації румунської історії немає пропаганди сепаратизму».

12 червня В. Терицяну також прокоментував ситуацію навколо РКЦ «Молодому Буковинцю», зазначивши, що обшуки тривали з 10.00 до 19.00, і що їх проводили 14 співробітників СБУ⁶: «Забрали багато книжок, газети,

³ <http://bucpress.eu/cultura/perchezitii-la-sediul-centrului-cultural-6953>

⁴ Інтернет-видання «Букпрес» було засновано в 2014 році українською ГО «МЕДІА ЦЕНТР "БУКПРЕСС» в межах проектів профінансованих Міністерством румун звідусіль (Ministerul pentru România de Pretutindeni) через румунську громадську організацію «Жунімя». Засновники ГО - Герман Марін Георгійович та Зигря Віталій Васильович. Щорічно фінансування цього медіа з боку румунської сторони зростає і в 2017 році сягнуло 1,087 млн. грн. Основна цільова аудиторія видання – румуномовні українці, з акцентом на мешканців Чернівецької області (сайт не має сторінок іншими мовами). **Засновники ГО «Медіа центр "Букпресс» також є помічниками народного депутата Григорія Тіміша (БПП).**

⁵ Довідково: ГО «Румунський культурологічний центр Єудоксію Гурмузакі» заснований 26 лютого 2013 р., як громадська організація з правом на підприємницьку діяльність. До керівних органів входять Василь Дмитрович Терицяну (голова) та Патраш Євгеній Миколайович (перший заступник), Жар Лариса Сергіївна (заступник голови), Нандриш Олена Троянівна (заступник голови).

⁶ «Обшукали всю бібліотеку»: у Чернівцях Румунський культурний центр заперечив свій стосунок до сепаратизму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://molbuk.ua/151213-obshukaly-vsyu-biblioteku-u-chernivcyakh-rumunskyy-kulturnyy-centr-zaperechiv-sviy-stosunok-do-separatyizmu.html>

журнали, які я редагую. Забрали весь тираж, хоча могли взяти один екземпляр. Вантажили те все ящиками. Їм є що читати на цілий рік, але вони там нічого не знайдуть». Також В. Терицану зазначив, що він планує звертатися із листами до європейських організацій⁷.

13 червня на сайті «Букпресс» був розміщений офіційний прес-реліз від «Єудоксіу Гурмузакі»⁸. У ньому проводиться думка, що результати обшуків були заздалегідь підготовлені і це здебільшого провокація українських спецслужб.

Крім «Букпресс» активно коментувало подію румунське національне інформаційне агентство **AGERPRES**. Зокрема, вже о 17:37 12 червня було розміщено публікацію, що МЗС Румунії⁹, останнє підтвердило інформацію, що між урядом Румунії та України відбулося обговорення обшуків у РКЦ та наголошено на необхідності поважати права румунської меншини на території України. Також зазначено, що у понеділок відбулась зустріч в штаб-квартирі МЗС, де державний секретар попросив посла України в Румунії отримати додаткову інформації про обставини пошуку в Культурному центрі. При цьому румунська сторона наголосила на «необхідності українській владі забезпечувати права румунської меншини в Україні і уникати будь-яких дій, які могли б привести до їх порушення або бути інтерпретовані як елементи залякування»¹⁰. Водночас з боку українського МЗС не було офіційної оприлюдненої реакції, так само не була оприлюднена жодна новина на сайті МЗС Румунії.

Обшуки в Чернівцях прокоментували й інші румунські урядові структури. Зокрема, міністр у справах закордонних румун Наталія-Елена

⁷Там само

⁸Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuți solicită încetarea persecuției și amenințărilor fățișe asupra comunității românești (comunicat de presă) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://bucpress.eu/politica/centrul-cultural-roman-%E2%80%9Eeudoxiu-hurmuzachi%E2%80%9D-6959>

⁹Ніякої інформації (на сайтах МЗС України, Посольства України в Румунії) про зустріч державного секретаря та Посла України в Румунії немає

¹⁰MAE, despre perchezitiile de la Cernăuți: Autoritățile ucrainene să asigure respectarea drepturilor persoanelor aparținând minorității române [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://www.agerpres.ro/politica/2018/06/12/mae-despre-perchezitiile-de-la-cernauti-autoritatile-ucrainene-sa-asigure-respectarea-drepturilor-persoanelor-apartinand-minoritatii-romane--125516>

Інтотеро (*Natalia-Elena Intotero*) зазначила, «склалась сумна ситуація навколо румунського культурного центру «Єудоксіу Гурмузакі» та її президентом Василем Терицяну, який є активним пропагандистом румунських проєктів, поданих ним у минулому та що фінансувалися з Департаменту політики зі зв'язків з румунами звідусіль. Наше міністерство спільно з МЗС стежать за розвитком ситуації і будемо надавати всю можливу підтримку, відповідно до національного та міжнародного законодавства»¹¹.

Отже, коментуючи ситуацію навколо РКЦ, офіційні представники Уряду Румунії, обмежилися стриманими загальними закликами до дотримання закону.

2. Реакція румунських політиків

Тим часом, деякі румунські політики спробували використати цей інцидент для поширення негативних оцінок дій української влади. Зокрема, 12 червня на сайті AGERPRES з'явився прес-реліз¹² члена Європарламенту Лауренція Ребегі (*Laurențiu Rebegea*) з Групи Європейських консерваторів та реформаторів (*Grupul Conservatorilor și Reformiștilor Europeni*), що розпочинається словами: «Україна – другий СРСР. Навіть гірше!»¹³. Л.Ребегі намагався розширити дію інциденту із РКЦ з виключно локально події, на міждержавний рівень. Зокрема, він зазначив, що «культурний центр [який було обшукано] підпорядкований Міністерству у справах закордонних румунів, тобто уряду Румунії, і був відкритий в результаті офіційних угод між Румунією та Україною. Тому через цю акцію українські спецслужби вступають у місце, де функціонує інститут уряду Румунії, і Україна звинувачує Румунію в загрозі порушенні її територіальної цілісності. Також європарламентар закликав уряд Румунії «рішуче протестувати проти

¹¹Precizări MRP privind descinderea Serviciului Secret Ucrainean la Centrul Cultural Român Eudoxiu Hurmuzachi [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mrp.gov.ro/web/precizari-mrp-privind-descinderea-serviciului-secret-ucrainean-la-centrul-cultural-roman-eudoxiu-hurmuzachi/>

¹²Comunicat de presă - Europarlamentar Laurențiu Rebegea[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.agerpres.ro/stiri/2018/06/12/comunicat-de-presa-europarlamentar-laurentiu-rebegea--125689>

¹³Ucraina este al doilea URSS, mai prost!

київської влади та введення санкцій проти України, якщо ситуація в Центрі «Євдоксіу Гурмузакі» не буде вирішена якомога швидше і Служба безпеки України (СБУ) офіційно не принесе вибачення персоналу центру».

При цьому **Л. Ребегі поширював твердження, що «на думку всіх незалежних спостерігачів, становище етнічних меншин в Україні набагато гірше, ніж у радянський період. Не тільки румуни, а й угорці, поляки та представники інших національностей систематично піддаються де-факто дискримінації.** На жаль, Україна не може вважатися демократичною державою. Політичний клас не вдався, корупція досягла драматичного рівня, а те, що відбувається на тлі влади в Києві, нагадує нам про Сталінський період». Закінчуючи своє звернення Ребегі заявив: «Будучи членом Європейського парламенту, я подам заявку на заморожування коштів та допомоги Україні, поки київська влада не продемонструє, що вони зрозуміли європейські цінності та норми».

Варто зазначити, що згаданий **румунський політик Л. Ребегі системно приймає участь у проросійській інформаційній та політичній діяльності, в т.ч. – легітимізуючи тези російської пропаганди та стратегічних цілей з питань виправдання анексії Криму¹⁴.** Так, у вересні 2016 року під час Міжнародного економічного форуму у Києві він заявив, що «прийшов час, щоб український уряд відновлював зв'язки з Росією...Лише це виведе країну із тієї кризи, яка зараз існує»¹⁵. У 2017 році він відвідав окупований Крим, де взяв участь у Ялтинському економічному форумі¹⁶. До 2018 року Л. Ребегі входив до політичної групи «Європа націй та свобод» Європарламенту яка вважається крайньою правою за своїми поглядами. До

¹⁴ З 2017 року внесений до бази сайту «Миротворець» за порушення порядку перетину українського державного кордону) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://myrotvorets.center/criminal/rebega-laurentiu/>

¹⁵ На міжнародном економічному форумі в Україні було решено возродити отношения с Россией [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/2132823-na-mezhdunarodnom-ekonomicheskom-forume-v-ukraine-bylo-resheno-vozrozhdat-otnosheniya-s-rossiej.html>

¹⁶ Есть ли международный бизнес в Крыму? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-russian-39709132>

цієї групи входять¹⁷ також такі політики як Марі Ле Пен (Франція), Дженіс Еткінс (Великобританія), Герт Вільдерс (Нідерланди) яких часто пов'язують із зростанням російського впливу у Європі.

На події в Чернівцях відреагував голова Комітету з питань румун, що проживають за кордоном, Парламенту Румунії Константін Кодряну (*Constantin Codreanu*)¹⁸. На його думку, що використання у освітніх чи дидактичних цілях карт минулого не може бути закликком до сепаратизму, а слугує виключно меті освіти етнічних румун з метою ознайомлення їх із своєї історією. Також, за його словами, що обшуки СБУ стали наслідком постійних антирумунських акцій проти Центру з боку українських радикальних угруповань. К. Кодряну натякнув на зв'язок цих угруповань із СБУ. Цю тезу раніше поширював і керівник РКЦ В. Терицяну. На додаток К. Кодряну заявив, що дії СБУ є частиною політики РФ, оскільки кадровий склад СБУ інфільтрований прокремлівськими співробітниками, такі дії української спецслужби йдуть на користь політиці Росії в регіоні. У підсумку К. Кодряну закликав румунський уряд призупинити будь-яке сприяння євроатлантичній інтеграції України до «покращення ситуації». Варто зауважити, що К. Кодряну не належить до кола румунських проросійських політиків¹⁹. Водночас він є послідовним прихильником «уніонізму» (об'єднання Румунії та Молдови, а в більш широкому сенсі – утворення «Великої Румунії»), та входить до парламентської групи дружби із РФ²⁰.

Більш виваженою та ближчою до позиції Уряду Румунії була реакція сенатора Віорела Бадеа (*Viorel Badea*) який очолює PNL Diaspora – закордонні представництва румунської партії «Національної ліберальної

¹⁷Ультраправые в парламенте ЕС: Европа наций требует свобод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.politanalitika.ru/world/ultrapravye-v-parlamente-es-evropa-natsiy-trebuets-svobod/>

¹⁸DECLARAȚIE DE PRESĂ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cdep.ro/relatii_publice/site2015.text_presa?pid=15950

¹⁹Константин Кодряну: «Европа дает денег, Америка дает, Румыния, — но тут приходит Россия и сводит все усилия к нулю» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.europalibera.org/a/interview-codreanu-romania-parliament-moldova-unionism/28394301.html>

²⁰Constantin CODREANU [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cdep.ro/pls/parlam/structura2015.mp?idm=77&leg=2016&cam=2&pag=1&idl=2&prn=0&par=>

партії». 14 червня у офіційній заяві для преси, поширеній AGERPRES, він зазначив, що занепокоєний ситуацією із обшуками у приміщенні Центру, і що подібні дії мають вживатись українською стороною із дотриманням всіх конституційних прав громадян та у тісному контакті із румунською стороною²¹.

3. Використання інциденту в Чернівцях російськими ЗМІ

Ситуацію із обшуками активно коментували російські пропагандистські медіа. Основною метою було нав'язування думки про поглиблення суперечностей між Україною та Румунією, а також про загострення міжетнічної ворожнечі в Чернівецькій області.

Зокрема, румуномовна версія російського міжнародного пропагандистського ресурсу «Sputnik» висвітлила цю подію у щонайменше 5 матеріалах: з них 4 – передруки новин з сайтів «Букпрес»²², «Молодий Буковинець»²³, офіційної заяви Міністерства з питань румунів звідусіль та прес-релізу В. Терицяну²⁴, 1 – авторська колонка Іону Тене (*Ionu Tene*) «Україна – ворог Румунії №1?»²⁵. У авторській колонці містилися пропагандистські меседжі про Україну, з допомогою яких ситуація з обшуками тлумачилася як прояв політики, спрямованої на ігнорування румунських інтересів та українізацію румунської меншості в Україні. У колонці стверджується, що:

- в 2014 році українська влада направила тисячі етнічних румунів воювати на схід України із місцевим населенням, внаслідок чого багато хто з них загинув чи повернувся травмованим;

²¹ Comunicat de presă - Președintele PNL Diaspora, Viorel Badea [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.agerpres.ro/stiri/2018/06/14/comunicat-de-presa-presedintele-pnl-diaspora-viorel-badea--126855>

²² Scandal monstru: Dosar Penal pentru harta României Mari [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ro.sputnik.md/diaspora/20180611/19766692/ucraina-securitatea-sbu-romania-mare.html>

²³ Cine stă în spatele perchezițiilor SBU la Centrul Cultural Român din Cernăuți [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ro.sputnik.md/diaspora/20180612/19794425/perchezitii-sbu-cernauti-hurmuzache.html>

²⁴ Cum au reacționat oficialitățile de la București la acțiunile antiromânești de la Cernăuți [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ro.sputnik.md/diaspora/20180613/19817560/mae-bucuresti-reacti-sbu-cernauti.html>

²⁵ Ucraina – inamicul numărul 1 al României? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ro.sputnik.md/columnists/20180615/19853269/ucraina-inamic-romania.html>

- Київ продовжує радянську політику щодо етнічних меншин;
- варто пам'ятати, що Білокриницький розстріл влаштували саме українці;
 - внаслідок прийняття нового освітнього закону численні румуномовні школи в Україні були зачинені;
 - Румунія дарма підписала Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією²⁶ у 1997 році і його слід розірвати, адже Київ не виконує своїх зобов'язань;
 - реакція румунської сторони на утиски румунської меншості в Україні беззубі і мають бути посилені;
 - Україна поводить себе по відношенню до Румунії як запеклий ворог;
 - Румунія має блокувати просування України до ЄС та НАТО, не дозволяти виділення їй коштів з європейських фондів.

4. Комунікаційна діяльність органів державної влади України

Аналіз телепростору за 12-16 червня 2018 р. показав, що інформація про обшуки у РКЦ у Чернівцях пройшла повз увагу основних телеканалів країни і не набула загальнонаціонального резонансу. Проте на регіональному рівні дії СБУ не супроводжувалися достатнім роз'ясненням причин та можливих наслідків для румуномовної аудиторії. В такій ситуації суттєво зростають ризики поширення чуток, в тому числі, навмисного розповсюдження дезінформації про упереджене ставлення органів державної влади до румунської меншини.

Варто зауважити, що у справі обшуків у Чернівцях СБУ вдалося першими повідомити про подію, на відміну від розслідування Закарпатським УСБУ діяльності Благодійного фонду «Закарпатський центр економічного

²⁶ Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/642_003

розвитку «Еган Еде», коли зволікання з інформуванням ЗМІ призвело до поширення негативних новин²⁷.

Доводиться констатувати, що у червні ц.р. виникла ситуація, коли робота СБУ із попередження ризиків для національної безпеки у середовищі національних меншин потрапляє під пильну увагу іноземних партнерів України. Однією з причин упередженого ставлення до законної діяльності українських спецслужб на території України можна вважати невдале планування та виконання інформаційного супроводу спеціальних заходів.

Попри те, що внутрішньополітичний процес у Румунії не дає підстав очікувати зростання антиукраїнських настроїв, а спроби використати тему становища румунської меншини в Україні для здобуття голосів виборців виглядають поодинокими, необхідно активізувати роботу МЗС щодо спростування пропагандистських тез, які поширюються в румунських ЗМІ. Важливою складовою попереджувальної роботи має стати зустріч членів української делегації у Європарламенті та ПАРЄ з румунськими колегами задля роз'яснення обставин та мотивів дій співробітників СБУ, запевнення щодо забезпечення належного парламентського контролю у цій та подібних справах.

ВИСНОВКИ

1. Офіційна реакція румунської сторони на обшуки, що пройшли у Румунському культурному центрі «Єудоксію Гурмузакі» у Чернівцях, загалом була стриманою попри занепокоєння щодо дотримання всіх необхідних процедур та конституційних прав усіх причетних громадян.

2. За відсутності інформаційного супроводу дій СБУ, в тому числі, спрямованого на румуномовну аудиторію Чернівецької області, основними джерелами інформації щодо інциденту стали ЗМІ, що були створені за підтримки уряду Румунії.

²⁷ Нові деталі справи СБУ проти фонду «Егана Еде»: суд дав дозвіл на перевірку банківських рахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mukachevo.net/ua/news/view/366253>

3. Ситуацію в Чернівцях деякі румунські політики використали для поширення меседжів російської пропаганди та звинувачення української спецслужби у некомпетентності. Додатково, російські ЗМІ у Румунії намагалися нагнітати антиукраїнські настрої.

4. В цілому можна прогнозувати, що у разі зволікання із політичними та інформаційними заходами щодо спростування антиукраїнської пропаганди, Росія та проросійські сили в Румунії почнуть активну кампанію із лобювання антиукраїнських заходів у рамках ЄС та НАТО за прикладом Угорщини та, з іншого боку, підбурювання антирумунських настроїв на Буковині серед радикальних націоналістичних сил.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Службі безпеки України, на скільки дозволяють матеріали справи та дотримання законності слідства, варто максимально повно поінформувати громадськість Буковини щодо причин обшуків та результатів експертизи вилучених матеріалів. Такі повідомлення мають бути обов'язково направлені у румуномовні ЗМІ краю для офіційного поширення. Доцільно також, направити відповідні матеріали до профільного комітету ВРУ з прав людини для інформування народних депутатів у рамках парламентського контролю і отримання висновку щодо дотримання чинного законодавства та міжнародних зобов'язань України в питаннях прав національних меншин, в тому числі у рамках двосторонніх угод з Румунією.

2. Міністерству закордонних справ України, на підставі консультацій з СБУ, підготувати офіційну позицію щодо факту обшуків (українською, англійською та румунською мовами), їх причин, стану із розслідуванням справи та посиланням на ті міжнародні документи, яких українська сторона безпосередньо дотримується у цьому процесі. Окремо, варто підготувати для розміщення в українських ЗМІ аналітично-довідковий матеріал про поширення у закордонних ЗМІ меседжів російської пропаганди, де як привід

використовуються інциденти, пов'язані із правами національних меншин в Україні.

3. МЗС України у співпраці з профільними комітетами Верховної Ради та делегаціями парламентарів у Європейському парламенті, ПА ОБСЄ, ПА НАТО, ПА Ради Європи підготувати інформаційно-довідкові матеріали для зустрічей та переговорів із представниками Румунії для роз'яснення політики стосовно румунської меншини та запевнення щодо здійснення парламентського контролю з діями правоохоронних органів у справах, які торкаються ГО румунської меншини в Україні.

4. Представникам МЗС України при міжнародних структурах (зокрема ОБСЄ та Раді Європи) варто здійснювати моніторинг спроб румунських політиків чи російської сторони виносити питання утисків румунської меншості в Україні на обговорення в цих організаціях.

5. Міністерству культури України спільно з МДА – рекомендувати національним культурним товариствам або громадським організаціям, які займаються питаннями розвитку і збереження національної ідентичності представників національних меншин (у першу чергу, в регіонах з компактним проживанням меншин), оперативно інформувати правоохоронні органи України та облдержадміністрації про заплановані урочисті заходи чи будь-які обгрунтовані підозри щодо незаконного втручання у їхню діяльність чи підготовку третіми особами чи організаціями насильницьких акцій, спрямованих на загострення міжетнічної напруженості. Розглянути можливість обговорення даного питання на Експертній раді Міністерства культури України з питань етнополітики.

С.В. Дубова

Відділ розвитку політичної системи
Національний інститут стратегічних досліджень
вересень 2018 р.